

Yeni koronavirüs (COVID-19) Sıkça sorulan Sorular

1. Koronavirüs / Yeni koronavirüs (COVID-19) nedir?

Koronavirüs (HCoV), soğuk algınlığı veya nezle olarak bilinen üst solunum yolu enfeksiyonuna en sık neden olan virüslerden biridir. Sıklıkla kış ve ilkbahar aylarında görülen üst solunum yolu enfeksiyonlarında %15-30 oranında bu etken sorumludur.

Koronavirüsler, hayvanlarda veya insanlarda hastalığa neden olabilecek büyük bir virüs ailesidir. İnsanlarda, birkaç koronavirüsün soğuk algınlığından Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS) ve Şiddetli Akut Solunum Sendromu (SARS) gibi daha şiddetli hastalıklara kadar solunum yolu enfeksiyonlarına neden olduğu bilinmektedir. Koronavirüs hastalığına neden olan virüs COVID-19 olarak isimlendirilmiştir.

Yeni Koronavirüs (COVID-19), ilk olarak Çin'in Vuhan Eyaleti'nde Aralık ayının sonunda solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen hastalarda 13 Ocak 2020'de tanımlanmıştır. Salgın başlangıçta bu bölgedeki deniz ürünleri ve hayvan pazarında bulunanlarda tespit edilmiştir.

2. Yeni Koronavirüsün (COVID-19) nasıl bulaşır?

Enfekte kişilerin öksürmeleri aksırmaları ile ortama saçılan damlacıkların solunması ile bulaşır. Enfekte yüzeylere dokunulduktan sonra ellerin yıkanmadan yüz, göz, burun veya ağıza götürülmesi ile de virüs alınabilir. Kirli ellerle göz, burun veya ağıza temas etmek risklidir.

3. Yeni Koronavirüs Enfeksiyonu tanısı nasıl konur?

Yeni Koronavirüs tanısı için gerekli moleküler testler ülkemizde mevcuttur. Tanı testi sadece Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Ulusal Viroloji Referans Laboratuvarında ve belirlenmiş Halk Sağlığı Laboratuvarlarında yapılmaktadır. Ancak salgının gidişatına göre test yapılacak merkez sayısının arttırılması planlanmaktadır.

4. Yeni Koronavirüs (COVID-19) enfeksiyonunu önlemek veya tedavi etmek için kullanılabilir virüse etkili bir ilaç var mıdır?

Hastalığın virüse etkili bir tedavisi yoktur. Hastanın genel durumuna göre gerekli destek tedavisi uygulanmaktadır. Bazı ilaçların virüs üzerindeki etkinliği araştırılmaktadır. Ancak şu an için virüse etkili bir ilaç yoktur.

5. Antibiyotikler Yeni Koronavirüs (COVID-19) enfeksiyonunu önleyebilir mi veya tedavi edebilir mi?

Hayır, antibiyotikler sadece bakterilere karşı etkilidir. Yeni Koronavirüs (2019-nCoV) bir virüstür ve bu nedenle antibiyotikler kullanılmamalıdır.

6. Yeni Koronavirüsün (COVID-19) kuluçka (inkübasyon) süresi ne kadardır?

Virüsün kuluçka süresi 2 gün ile 14 gün arasındadır.

7. Yeni Koronavirüsün (COVID-19) neden olduğu belirtiler ve oluşturduğu hastalıklar nelerdir?

Belirtisiz olgular olabileceği bildirilmekle birlikte, bunların oranı bilinmemektedir. En çok karşılaşılan belirtiler ateş, öksürük ve nefes darlığıdır. Şiddetli olgularda zatürre, ağır solunum yetmezliği, böbrek yetmezliği ve ölüm gelişebilmektedir.

8. Yeni Koronavirüs (COVID-19) kimleri daha fazla etkiler?

Elde edilen veriler doğrultusunda ileri yaş ve eşlik eden hastalığı (astım, diyabet, kalp hastalığı gibi) olanlarda virüsün ağır hastalık oluşturma riski daha yüksektir. Bugünkü verilerle yaşa göre değişmekle beraber hastalığın %10-15 olguda ağır seyrettiği bilinmektedir.

9. Türkiye'den bildirilen enfekte Yeni Koronavirüs (COVID-19) vakası mevcut mudur?

Ülkemizde Yeni Koronavirüs (COVID-19) hastalığı 10 Mart 2020 tarihinde ilk pozitif vaka saptanmıştır. Vaka sayıları ile ilgili günlük olarak bilgilendirmeler Bakanlığımız aracılığı ile yapılacaktır. 16 Mart itibarıyla ülkemizde 18 vaka tanımlanmıştır.

10. Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) dışında hangi ülkeler hastalık için risk taşıyor?

Hastalık Çin Halk Cumhuriyet’inde ortaya çıkmış ve birçok ülkeye yayılmıştır. Tüm dünyada hastalık görülmektedir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak kabul edilmiştir. Mecbur kalınmadıkça seyahat edilmemesi seyahat edeceklerin ulusal ve uluslararası otoritelerin uyarılarını takip etmeleri gerekir.

11. Yeni Koronavirüs (COVID-19) aşısı var mıdır?

Hayır, henüz geliştirilmiş bir aşısı bulunmamaktadır.

12. Hastalığa Yakalanmamak İçin Öneriler Nelerdir?

Akut solunum yolu enfeksiyonlarının genel bulaşma riskini azaltmak için önerilen temel ilkeler Yeni Koronavirüs (COVID-19) için de geçerlidir.

Bunlar;

El temizliğine dikkat edilmelidir. Eller en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkanmalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptiği kullanılmalıdır. Antiseptik veya antibakteriyel içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.

Eller yıkanmadan ağız, burun ve gözlerle temas edilmemelidir. Hasta insanlarla temastan kaçınmalıdır (mümkün ise en az 1m uzakta bulunulmalı). Özellikle hasta insanlarla veya çevreleriyle doğrudan temas ettikten sonra eller sık sık yıkanmalıdır.

Sağlıklı kişilerin maske kullanmasına gerek yoktur. Herhangi bir viral solunum yolu enfeksiyonu geçirmekte olan kişinin öksürme veya hapşırma sırasında burun ve ağzını tek kullanımlık kağıt mendil ile örtmesi, kağıt mendilin bulunmadığı durumlarda ise dirsek içini kullanması, mümkünse kalabalık yerlere girmemesi, eğer girmek zorunda kalınıyorsa ağız ve burnunu kapatması, mümkünse tıbbi maske kullanması önerilmektedir.

13. Yurtdışından kargo ile gelen paket ya da ürünlerden Koronavirüs bulaşma riski var mıdır?

Genel olarak bu virüsler yüzeylerde kısa süre canlı kalabildikleri için paket veya kargo ile bulaşma olması beklenmemektedir. Dünya Sağlık Örgütü’nün de bu konuda kısıtlaması yoktur.

14. Burnunuzu tuzlu suyla yıkamak Yeni Koronavirüs (COVID-19) enfeksiyonunu önleyebilir mi?

Burnu tuzlu suyla düzenli olarak yıkamanın Yeni Koronavirüs (COVID-19) enfeksiyonundan korunmada bir faydası yoktur.

15. Sirke kullanımı Yeni Koronavirüs (2019-nCoV) enfeksiyonunu önleyebilir mi?

Sirke kullanımının Yeni Koronavirüs (COVID-19) enfeksiyonundan korunmada bir faydası yoktur.